

ČESKÁ
KOMISE
PRO
UNESCO

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2016

Česká komise pro UNESCO

Vznik: usnesením vlády č. 299 ze dne 1. června 1994
Statut: poslední aktualizace dne 15. září 2016

Pozn.: Členské státy Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu dle článku VII Ústavy UNESCO zřizují ve svých zemích národní komise, které mají úlohu spojovacího orgánu pro všechny otázky, které jsou v zájmu UNESCO. Vzhledem k mezinárodně vžitému termínu „komise“ nebyl název tohoto poradního pracovního orgánu vlády (PPOV) změněn na „radu“, ačkoliv se jedná o PPOV s časově neomezenou působností.

I. Statutární otázky

Statut a Jednací řád

Česká komise pro UNESCO (dále jen „Komise“) byla ustavena na základě usnesení vlády ze dne 1. června 1994 č. 299 jako meziresortní poradní a koordinační orgány vlády pro záležitosti týkající se Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) v návaznosti na příslušná ustanovení Ústavy UNESCO a Charty národních komisí UNESCO.

Činnost České komise pro UNESCO upravuje Statut a Jednací řád. Statut upravuje postavení, úkoly, složení a orgány Komise, jakož i postavení a úkoly Sekretariátu Komise. Jednací řád stanoví zásady zasedání Komise a jejích orgánů (výkonného výboru a odborných sekcí).

V roce 2016 byla dokončena novela Statutu, jehož platné znění schválil ministr zahraničních věcí dne 15. září 2016 (příloha č. 1).

V návaznosti na schválení novely Statutu byla na sklonku roku 2016 zahájena také novelizace Jednacího řádu schváleného ministrem zahraničních věcí dne 10. září 2010.

Členská základna

V souladu s čl. III Statutu jsou členy Komise zástupci ministerstev a institucí, jež se aktivně podílejí na plnění programů UNESCO, zástupci české odborné veřejnosti, kteří jsou činní v oblastech aktivit UNESCO, a čestní členové. Členy Komise jmenuje a odvolává ministr zahraničních věcí s přihlédnutím k zajištění vyváženého zastoupení odpovídajícího hlavním programovým oblastem UNESCO, a to zejména na základě návrhů příslušných ministerstev a institucí, jež se aktivně podílejí na plnění programů UNESCO. Funkční období členů Komise je čtyřleté.

K obnově mandátu celé Komise došlo ke dni 1. prosince 2015. Ke dni 31. prosince 2016 se Komise skládala z celkem 59 členů: 8 zástupců ministerstev, 34 zástupců institucí, 16 členů jmenovaných *ad personam* a 1 vedoucího tajemníka. Ministr zahraničních věcí rovněž v roce 2016 propůjčil statut čestného člena jedné osobě, Komise má tedy celkem 6 čestných členů. Seznam členů Komise ke dni 31. prosince 2016 (příloha č. 2).

V roce 2016 došlo k personální obměně vedení Komise. V souladu s čl. VI Statutu jmenuje a odvolává předsedu a místopředsedy Komise ministr zahraničních věcí. Dne 10. listopadu 2016 byl do funkce 1. místopředsedy Komise jmenován PhDr. Ivan Jestřáb, ředitel Odboru OSN MZV. Dne 30. listopadu 2016 byl z funkce předsedy Komise na vlastní žádost odvolán Mgr. Petr Gazdík, místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. V návaznosti na to zahájil Sekretariát Komise proces jmenování nového předsedy, který nebyl do konce roku 2016 ukončen¹.

V souladu s čl. IX Statutu jmenuje a odvolává vedoucího tajemníka Komise ministr zahraničních věcí. Dne 16. září 2016 byla jmenována vedoucí tajemnicí Komise Mgr. Radka Bordes, vedoucí oddělení UNESCO Odboru OSN MZV.

II. Sekretariát České komise pro UNESCO

Sekretariát Komise je v souladu s usnesením vlády ze dne 12. června 1996 č. 328 začleněn do Odboru OSN MZV jako oddělení (OSN3/UNESCO).

---

¹ V souladu s čl. VI Statutu jmenoval ministr zahraničních věcí prof. PhDr. Stanislava Štecha, CSc., novým předsedou České komise pro UNESCO ke dni 1. února 2017.

Sekretariát Komise byl ke dni 31. prosince 2016 tvořen následujícími pracovníky:

- (1) vedoucí tajemnice Mgr. Radka Bordes (od 16. září 2016);
- (2) tajemnice Mgr. Eva Anna Kafková (od 2. září 2016);
- (3) asistentka Terezie Valoušková (po celý rok).

V Sekretariátu Komise v průběhu roku 2016 nepůsobili žádní externí pracovníci.

III. Přehled činnosti České komise pro UNESCO v roce 2016

Spolupráce České republiky s UNESCO, tj. provádění závazků vyplývajících pro Českou republiku z jejího členství v UNESCO, je prováděna a financována věcně příslušnými ministerstvy, případně dalšími orgány státní správy, v souladu se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, v platném znění.

Zasedání Komise

V souladu s čl. V Statutu se zasedání Komise konají dle potřeby, nejméně dvakrát ročně.

V roce 2016 se uskutečnila dvě řádná plenární zasedání Komise. Mimořádné zasedání Komise nebylo svoláno. Zasedání Komise připravoval její Výkonný výbor ve spolupráci se Sekretariátem Komise.

Komise na svém **zasedání dne 7. června 2016** vyslechla informaci o přípravě národní strategie Agendy 2030, informaci o činnosti Komise od posledního zasedání, informaci o činnosti jednotlivých odborných sekcí, informaci o průběhu návštěvy generální ředitelky UNESCO v České republice, projednala změny Statutu a vyslechla informaci o udělených záštítách.

Komise na svém **zasedání dne 29. listopadu 2016** vyslechla prezentaci agentury CzechTourism o podpoře udržitelného cestovního ruchu, informaci o výsledcích 200. zasedání Výkonné rady UNESCO, která se konala ve dnech 4. až 18. října 2016 v Paříži, informaci o činnosti odborných sekcí, činnosti České sítě přidružených škol UNESCO, informaci o udělených záštítách v roce 2016, dále projednala nominace na výročí UNESCO pro roky 2018 a 2019 a vyslechla zprávu o výsledku revalidace Globálního geoparku Český ráj. Komise rovněž vyzvala své členy k předložení nominací na funkci nového předsedy Komise.

Zasedání Výkonného výboru Komise

V souladu s čl. VII Statutu je Výkonný výbor subsidiárním orgánem Komise. Výkonný výbor je složen z předsedy, prvního a druhého místopředsedy, vedoucího tajemníka, zástupců ministerstev a předsedů odborných sekcí Komise. Zasedání Výkonného výboru se konají dle potřeby, nejméně čtyřikrát ročně.

V roce 2016 se uskutečnila čtyři zasedání Výkonného výboru (23. března 2016, 26. května 2016, 25. října 2016, 13. prosince 2016), během kterých byla projednávána běžná agenda spojená s činností Komise (personální záležitosti, zasedání odborných sekcí, zasedání evropských národních komisí, informace o výsledcích zasedání orgánů UNESCO, informace o činnosti České sítě přidružených škol UNESCO, informace o udělovaných záštítách) a připravována plenární zasedání Komise. Nad rámec těchto témat byla na program též novela Statutu, příprava návštěvy generální ředitelky UNESCO v České republice a nominace na výročí UNESCO pro roky 2018 a 2019.

Zasedání odborných sekcí a ad hoc pracovních skupin Komise

V souladu s čl. VIII Statutu jsou odborné sekce poradními útvary Komise, které jsou složeny z členů Komise, kteří projeví zájem v dané sekci pracovat, jakož i z dalších odborníků, kteří nejsou členy Komise. Zasedání odborných sekcí se konají dle potřeby, zpravidla dvakrát ročně. K řešení konkrétních úkolů může sekce ustavit *ad hoc* pracovní skupiny.

Komise na svém ustavujícím plenárním zasedání konaném dne 17. prosince 2015 rozhodla o ustavení tří odborných sekcí:

- (1) Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku;
- (2) Sekce pro kulturu a komunikaci;
- (3) Sekce pro životní prostředí.

Předsedkyní **Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku** je PhDr. Zdenka Mansfeldová, CSc. V roce 2016 se uskutečnila dvě zasedání Sekce (23. února 2016 a 25. listopadu 2016), jejíž činnost se zaměřila na aktivity, které mají prostřednictvím vzdělávání zprostředkovávat myšlenky UNESCO (např. spolupráce členů sekce s Českou sítí přidružených škol UNESCO nebo spolupráce s Akademií věd ČR), pomáhat dětem a mladým lidem z méně rozvinutých zemí získat vzdělání (např. základní kurz práce s počítačem a internetem a překonávání celosvětového problému digitální propasti, jež organizuje MV v Africe, dále postgraduální kurz polymerní vědy pod záštitou UNESCO/IUPAC – International Union of Pure and Applied Chemistry), podporovat vzdělávání žen a pomáhat jim překonávat překážky ve studiu určitých oborů (např. mentoringový program pro studenty středních škol, který je projektem Národního kontaktního centra Ženy a věda Sociologického ústavu Akademie věd ČR a jehož cílem je podpořit zájem dívek o technické obory) a propagovat prostřednictvím vzdělávání zdravý životní způsob a ochranu přírody. Během zasedání Sekce byl rovněž představen projekt Strategie AV21 – Globální konflikty a lokální souvislosti, kulturní a společenské výzvy, který se zaměřuje na zkoumání významných globálních konfliktů a kulturních a společenských proměn vzhledem ke vzájemným interakcím globálních a lokálních dynamik v současném a historickém vývoji kultur a společností a který reflektuje některé celosvětové cíle udržitelného rozvoje.

Předsedkyní **Sekce pro kulturu a komunikaci** je PhDr. Jana Součková, DrSc. V roce 2016 se uskutečnila dvě zasedání Sekce (8. března 2016 a 3. května 2016), během kterých byla projednána tato témata: současný stav českých zápisů a nominací na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva, program UNESCO „Paměť světa“, činnost katedry muzeologie a světového dědictví UNESCO na Masarykově univerzitě v Brně, aktuální stav digitalizace audiovizuálního dědictví, ochrana památek v době ozbrojeného konfliktu a účast zástupců České republiky v mezivládních orgánech UNESCO v oblasti kultury. Sekce ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií ČR uspořádala dne 5. prosince 2016 seminář o Doporučení UNESCO z roku 2015 o ochraně a podpoře muzeí a sbírek, jejich rozmanitosti a jejich úloze ve společnosti.

Předsedou **Sekce pro životní prostředí** je PhDr. Ivan Rynda. V roce 2016 se uskutečnila dvě zasedání Sekce (11. února 2016 a 24. listopadu 2016), během kterých byla projednána tato témata: velkoplošná zvláště chráněná území, příprava strategického dokumentu „Česká republika 2030“ v rámci implementace Agendy OSN 2030 pro udržitelný rozvoj, činnost Českého národního komitétu programu UNESCO Člověk a biosféra, činnost Sítě globálních geoparků a novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

V roce 2016 pracovala v rámci Komise také **otevřená neformální pracovní skupina k programu UNESCO „Paměť světa“**, která na svých čtyřech zasedáních (3. března 2016, 8. června 2016, 20. září 2016 a 7. prosince 2016) projednávala zejména přípravu českých nominací do Registru programu UNESCO „Paměť světa“, provádění Doporučení UNESCO

z roku 2015 týkající se zachování a zpřístupnění dokumentárního dědictví včetně toho, které je v digitální podobě, a český příspěvek k revizi základních dokumentů programu UNESCO „Paměť světa“.

Návštěva generální ředitelky UNESCO Iriny Bokové v České republice

Ve dnech 15. až 17. května 2016 se uskutečnila oficiální návštěva generální ředitelky UNESCO Iriny Bokové v České republice. Základní osou návštěvy byly pracovní schůzky s prezidentem republiky Milošem Zemanem, ministrem zahraničních věcí Lubomírem Zaorálkem, ministrem kultury Danielem Hermanem, náměstkem ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Stanislavem Štechem a rektorem Univerzity Karlovy Tomášem Zimou. Irina Boková rovněž uctila památku obětí lidické tragédie a prohlédla si 44. mezinárodní dětskou výstavu Lidice, dále navštívila Průhonický park, který je zapsaný na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví v rámci pražské památkové zóny, a setkala se s žáky Základní školy Lupáčova v Praze 3, která je členem České sítě přidružených škol UNESCO.

Irina Boková během jednání s českými partnery představila aktivity a priority organizace, mj. vzdělávání v rámci Agendy OSN 2030, zajištění kvalitního vzdělání pro všechny včetně uprchlíků, boj proti šikaně, diskriminaci či prevence násilného extremismu. V oblasti kultury jde obecně o ochranu památek, obzvláště aktuální je však v dobách konfliktu, kdy ničení kulturního dědictví je rezolucí OSN uznáno jako válečný zločin, za který jsou odpovědné osoby hnány před Mezinárodní soudní dvůr.

Irina Boková se rovněž v Karolinu Univerzity Karlovy v Praze zúčastnila Konference rektorů. Ve svém projevu vyjádřila vděčnost, že může vystoupit na půdě jedné z nejstarších univerzit v době oslav 700. výročí jejího zakladatele a velkého podporovatele vzdělanosti Karla IV. Vyzvala české univerzity k většímu zapojení do diskusí a programů v rámci UNESCO například formou kateder nebo center UNESCO. Ujistila rektory o výsadním postavení vzdělání a vědy v organizaci společně s podporou žen ve vědě. UNESCO úzce spolupracuje s OECD a EU. Jednou z priorit je momentálně uznávání diplomů. Irina Boková je silnou advokátkou navýšení investic do vědy a rostoucí kvality vysokých škol i vědeckých pracovišť. Připomněla, že CERN je institucionálním dítětem UNESCO. V následné přednášce pro studenty se zaměřila na roli vzdělávání v prevenci násilného extremismu. Největším problémem dnešního světa je intolerance a krize důvěry. Rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima ocenil Irinu Bokovou zlatou pamětní medailí za její přínos k rozvoji vzdělávání, vědy a kultury.

Generální ředitelka UNESCO rovněž přijala pozvání do pořadu České televize (ČT 24) Hyde Park Civilizace, který byl k vidění v premiéře dne 28. května 2016, a poskytla exkluzivní rozhovor stanici Český rozhlas Plus.

Činnost v oblasti kultury

Úmluva o světovém kulturním a přírodním dědictví (1972)

Mezivládní výbor pro světové dědictví (dále jen „výbor“) schválil na svém 40. zasedání v roce 2016 jedenáct ze dvanácti retrospektivních *Prohlášení o výjimečné světové hodnotě statků světového dědictví na území České republiky*, tzn. všech kromě Zámku v Litomyšli, který ještě prochází hodnocením mezinárodní organizace ICOMOS. Tato prohlášení jsou velmi důležitými dokumenty, které ve stručné formě charakterizují esenci hodnot, pro které byly památky na Seznam světového dědictví zapsány, a které je třeba dále chránit a udržovat. Výbor vzal rovněž na vědomí mapy zpřesňující díky moderním kartografickým prostředkům hranice statků světového dědictví (Sloupu nejsvětější Trojice v Olomouci a Zámku v Litomyšli). V roce 2016 podala Česká republika také žádost o menší změnu hranic statku Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči, kterou bude pravděpodobně Výbor projednávat na svém příštím zasedání v roce 2017 v polském Krakově. Výbor také schválil

podstatnou změnu článku 61 Prováděcí směrnice Úmluvy z roku 1972. Podle nových pravidel mohou nyní smluvní strany předkládat pouze 1 nominaci ročně, přičemž celkový roční limit všech předkládaných nominací byl snížen ze 45 na 35.

I během roku 2016 pokračovala příprava dalších nominací kulturních památek na **Seznam světového dědictví**, a to především:

- česko-saské nominace „**Hornické kulturní krajiny Erzgebirge/Krušnohoří**“ (v gesci MK). Po předložení nominační dokumentace Centru světového dědictví a po jejím prostudování mezinárodní organizací ICOMOS vyplynula z hodnotícího posudku potřeba nominaci dopracovat pro lepší vyvážení obou částí tohoto přeshraničního sériového projektu. V průběhu roku 2016 se proto uskutečnilo několik dalších jednání česko-německého pracovního týmu a nominační dokumentace byla dále konzultována v rámci tzv. midstream procesu s ICOMOS. S předložením revidované verze nominace oba státy počítají na začátku roku 2018;

- nadnárodní sériové nominace „**Významných evropských lázeňských měst tzv. dlouhého 19. století**“ (v gesci MK), kterou koordinuje Česká republika a do které je dále zapojeno Německo, Rakousko, Belgie, Francie, Itálie a Velká Británie. Během roku 2016 došlo k významnému posunu v přípravě této nominace, neboť na základě komparativní analýzy byl definitivně určen počet měst, která splňují náročná kritéria výběru do výše zmíněné série a prokazují přispění k výjimečné světové hodnotě celku a jako taková budou společně usilovat o zápis na Seznam světového dědictví. Českou stranu v této nominaci reprezentují lázně v Karlových Varech, v Mariánských Lázních a ve Františkových Lázních.

- slovinsko-české nominace „**Nadčasová humanistická architektura Jože Plečnika v Lublani a Praze**“ (v gesci MK). Na české straně byl vytvořen Management plán komponenty, která reprezentuje Českou republiku v sérii – kostel Nejsvětějšího srdce Páně na Vinohradech. Pracovní skupina pro přípravu nominace dále projednávala otázky spojené s výjimečnou světovou hodnotou série a s vypracováním komparativní analýzy. Zástupci Prahy 3 a Lublaně také podepsali významné Memorandum o porozumění, dokument o budoucí spolupráci v rámci nominace;

- nominace „**Žatce, města chmele**“ (v gesci MK), která byla v roce 2016 dokončena a v září zaslána Centru světového dědictví ke kontrole úplnosti nominační dokumentace. Po vypořádání připomínek Centra byla připravena finální verze nominace, která byla v lednu 2017 v řádném termínu předložena Centru světového dědictví k dalšímu řízení;

- příprava nominace „**Kulturní krajina hřebčína v Kladrubech nad Labem**“ (v gesci MZe).

Pokud jde o stav péče o již zapsané statky světového dědictví, je třeba zmínit v roce 2016 aktivity ohledně řešení problematiky **otáčivého hlediště v historickém centru Českého Krumlova**. Město České Budějovice dále připravuje vyhlášení mezinárodní architektonické soutěže na novou demontovatelnou točnu. Během roku 2016 byla sestavena odborná porota, v níž zasednou i zástupci UNESCO a ICOMOS a která bude návrhy posuzovat.

MK během roku 2016 také v souladu s Prováděcí směrnicí Úmluvy o světovém dědictví informovalo Centrum světového dědictví o projektech obnovy památek světového dědictví v Českém Krumlově a v Litomyšli, které byly financovány z prostředků integrovaného programu EU.

Pokud jde o **Historické centrum Prahy**, Česká republika reagovala na výzvu ředitelky Centra světového dědictví na objasnění situace ohledně developerských projektů „Epoque Tower“ a „Rezidence Park Kavčí Hory“, případné další vyjádření k projektům očekáváme během roku 2017.

MK v roce 2016 posoudilo v souladu se *Směrnicí k provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví* několik žádostí o umístění emblému světového dědictví na publikace týkající se statků světového dědictví. Dále zprostředkovalo stanoviska České republiky k žádostem Centra světového dědictví o poskytnutí informací v několika případech, které se týkaly agendy světového dědictví.

Úmluva o zachování nehmotného kulturního dědictví (2003)

Česká republika zaznamenala v roce 2016 významný mezinárodní úspěch, když byla na 11. zasedání **Výboru pro zachování nehmotného kulturního dědictví** na sklonku roku 2016 zapsána společná nominace „*Loutkářství na Slovensku a v Česku*“ na **Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO**.

V průběhu roku 2016 se dále připravovaly dvě nové nominace pro zápis na Reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví lidstva. Jde o nominaci „*Ruční výroby ozdob z foukaných skleněných perli pro vánoční stromek*“ a o nominaci *modrotisku*, do které je zapojeno kromě České republiky také Slovensko, Německo a Maďarsko. Společný nadnárodní projekt koordinuje Rakousko. Obě nominace by se měly předkládat v roce 2017.

V březnu 2016 se zástupce MK zúčastnil diskusního večera „Cénacle“ organizovaného Českým centrem v Paříži a Francouzskou komisí pro UNESCO na téma náplně a rozdílného poslání seznamů hmotného a nehmotného kulturního dědictví UNESCO.

Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů (2005)

Česká republika v roce 2016 opět přispěla do **Fondu pro kulturní rozmanitost** péčí Ministerstva kultury dobrovolným příspěvkem, čímž se zařadila po bok ostatních států EU. Fond je určen na pomoc konkrétním věcným projektům ze zemí s méně rozvinutou kulturní infrastrukturou, které jsou adresovány **Mezivládnímu výboru pro ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů**, jehož je Česká republika od roku 2015 členem. Na jeho posledním jednání se aktivně zapojila do přípravy návrhu *Prováděcí směrnice pro naplňování Úmluvy v digitálním prostředí*.

Úmluva o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků (1970)

Česká republika se v roce 2016 zúčastnila významných zasedání **Subsidiárního orgánu Úmluvy a Mezivládního restitučního výboru**. V rámci věcně příslušného odboru MK se dále připravuje ratifikace Úmluvy UNIDROIT o kradených nebo protiprávně vyvezených kulturních stacích z roku 1995.

Úmluva o ochraně kulturních statků v případě ozbrojeného konfliktu (1954) a její dva protokoly (1954, 1999)

Česká republika v roce 2016 pokračovala ve svém mandátu člena mezivládního **Výboru na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu** a aktivně se podílela na činnosti výboru. V roce 2016 byla vytvořena meziresortní skupina pro koordinaci členství České republiky v tomto řídicím orgánu.

Vzhledem k současné neutěšené světové situaci postoupila Česká republika péčí Ministerstva kultury v roce 2016 opět dobrovolný příspěvek do **Fondu na ochranu kulturních statků v případě ozbrojeného konfliktu**.

Činnost v oblasti vzdělávání a vědy

V průběhu roku 2016 vypracovalo MŠMT na žádost UNESCO následující **zprávy a dotazníky** z oblasti vzdělávání: (1) zpráva ČR o aplikaci Úmluvy a Doporučení v boji proti diskriminaci v oblasti vzdělávání, (2) zpráva ČR o plnění Cílů udržitelného rozvoje č. 4 (ODD4) „Zajistit inkluzivní a rovné vzdělávání a podporovat možnosti celoživotního učení pro všechny, (3) Dotazník k revizi Statutu vědeckého pracovníka (1. část) a (4) Dotazník a zpráva o plnění Doporučení ke vzdělávání pro mezinárodní porozumění, spolupráci a mír, lidská práva a základní svobody.

Zástupci MŠMT se v roce 2016 zúčastnili **konference** k problematice násilí ve školách vyvolaného sexuální orientací a genderovou identitou (Paříž, 17. až 18. května 2016) a **regionální schůzky o programu ODD4-Education 2030** (výchova pro udržitelný rozvoj) pro region Evropy a Severní Ameriky (Paříž, 24 až 25. října 2016).

V červenci 2016 se MŠMT dopisem ministryně Kateřiny Valachové připojilo k **výzvě ministrů školství členských zemí UNESCO k prosazování inkluzivního a spravedlivého vzdělávání pro všechny v prostředí bez diskriminace a násilí**. Ve zmíněné výzvě ministři potvrdili závazek posilovat úsilí zaměřené na prevenci a řešení násilí ve školách včetně násilí motivovaného sexuální orientací a genderovou identitou a zajistit spolupráci mezi zeměmi za účelem sdílení osvědčených postupů.

Ve školním roce 2016/2017 přijalo MŠMT na základě nominace UNESCO tři zahraniční studenty k ucelnému studiu na vysokých školách v ČR.

Sekretariát Komise je od roku 1996 koordinátorem činnosti **České sítě přidružených škol UNESCO**. Ve dnech 26. až 27. září 2016 se v Chebu uskutečnilo **22. zasedání valného shromáždění České sítě přidružených škol UNESCO**. Valné shromáždění je výročním setkáním zástupců všech přidružených škol, jehož hlavním účelem je hodnocení činnosti sítě v uplynulém školním roce a stanovení priorit pro další období. Setkání rovněž poskytuje příležitost pro výměnu zkušeností a osvědčených postupů. Během chebského valného shromáždění byla schválena změna Charty týkající se počtu členů sítě a **do sítě byly přijaty čtyři nové školy**: Německá škola v Praze, Bezpečnostně právní akademie v Ostravě, První soukromé jazykové gymnázium v Hradci Králové a Akademie řemesel v Praze. Vybrané školy během zasedání prezentovaly svou činnost v rámci plnění svých dlouhodobých víceoborových projektů a akce organizované v souvislosti s **Týdnem škol 2015/2016**, jehož témata byly „70. výročí založení UNESCO“ a „700. výročí narození Karla IV.“. Valné shromáždění rovněž schválilo téma Týdne škol 2016/2017 – „udržitelný cestovní ruch pro rozvoj“.

Činnost v oblasti přírodních věd

V březnu 2016 se uskutečnil 4. kongres **Programu UNESCO Člověk a biosféra**. Český národní komitét tohoto programu reprezentoval jeho předseda PhDr. Ivan Rynda. Kongres byl zaměřen na řešení témat spojených s Cíli udržitelného rozvoje a Rozvojovou agendou po roce 2015 jako např. vzdělávání pro udržitelný rozvoj, ekonomická schůdnost systémů ochrany přírody, migrace lidí a ochrana přírodních zdrojů, klimatická změna. Kongres schválil mj. Limskou deklaraci, která umožní zájmovým skupinám sdílet zkušenosti s řízením biosférických rezervací a přispět ke snahám řešit různé výzvy (např. změnu klimatu), a Limský akční plán pro Světovou síť biosférických rezervací na roky 2016 až 2025, který řeší úlohu biosférických rezervací během nadcházející dekády v ochraně a udržitelném využívání přírodních zdrojů. V roce 2016 byla zpracována a Sekretariátu programu v Paříži odeslána periodická zpráva biosférické rezervace Šumava. Dne 7. listopadu 2016 se konalo výroční zasedání České národního komitétu programu. Ve dnech 8. a 9. listopadu 2016 se ve Veselí nad Moravou konala u příležitosti 20. výročí vyhlášení biosférické rezervace Bílé Karpaty konference „Biosféra a člověk“.

Rada národních geoparků se v roce 2016 setkala celkem třikrát. Dne 6. dubna 2016 se konalo první řádné zasedání, na kterém došlo ke schválení návrhu certifikovat Geopark Ralsko na „Národní geopark“. Dále proběhla diskuse a hodnocení současného stavu přípravy nominačních dokumentací Geoparku Broumovsko a Geoparku Vysočina a k diskusi o dopadech, povinnostech a možnostech souvisejících s novou situací v globální komunitě geoparků – Globálních geoparků UNESCO. Dne 4. října 2016 se konalo mimořádné zasedání, jehož cílem bylo zhodnocení výsledku revalidací dvou národních geoparků a evaluace Geoparku Broumovsko. Národní geopark GeoLocí byl zrevalidován pro další dva roky a Národní geopark Železné hory byl úspěšně zrevalidován pro celé další revalidační období (2017 až 2020). Geoparku Broumovsko bylo doporučeno předloženou nominační dokumentaci pro získání certifikátu „Národní geopark“ upravit a doplnit v souladu s připomínkami členů Rady. Dne 8. listopadu 2016 se konalo druhé řádné zasedání Rady národních geoparků, na kterém došlo ke schválení návrhu certifikovat Geopark Vysočina na „národní geopark“. Došlo také k diskusi a hodnocení současného stavu přípravy nominační dokumentace Geoparku Joachima Barranda na „Národní geopark“. **V roce 2016 byl Globální geopark UNESCO Český ráj ze strany UNESCO úspěšně zrevalidován pro další období (2017 až 2020).** Rada národních geoparků asistovala Globálnímu geoparku UNESCO Český ráj i aspirujícímu Národnímu geoparku Železné hory s přípravou a realizací jejich hodnotících misí. **Rada národních geoparků i v roce 2016 organizovala či spoluorganizovala různé propagační, vzdělávací a další aktivity.** Zástupci Globálního Geoparku UNESCO Český ráj se v roce 2016 zúčastnili zasedání Koordinačního výboru Evropské sítě globálních geoparků UNESCO ve Španělsku. Zástupci Rady národních geoparků a Globálního Geoparku UNESCO Český ráj se zúčastnili zasedání Koordinačního výboru Evropské sítě globálních geoparků UNESCO, Mezinárodní konference globálních geoparků a prvního zasedání generálního shromáždění asociace Síť globálních geoparků, které se konaly v září v Anglii.

Činnost v oblasti společenských věd

V roce 2016 byla změněna Příloha I a Příloha II **Mezinárodní úmluvy UNESCO proti dopingu ve sportu**. Obě tyto změny vstoupily v České republice do legislativního schvalovacího procesu, aby mohly být zveřejněny ve Sb. m. s. V současné době jsou Parlamentem České republiky doporučeny prezidentovi České republiky k ratifikaci.

Na přelomu roku 2015 a 2016 byla publikována tematická monografie *Cross-Border Migration and its Implications for the Central Europe* (Bratislava: UNESCO-MOST a Sociologický ústav SAV 2015), která vzešla ze stejnojmenné konference pořádané ve spolupráci s **programem UNESCO pro řízení sociálních přeměn MOST** v České republice a s Etnologickým ústavem Akademie věd ČR. Za českou stranu má v publikaci dva texty zástupce ČR v dotčeném programu Zdeněk Uherek: *Migration and Politics: Open Question and Changing Perspectives* (s. 10–24) a *Migration groups in the Czech Republic* (s. 222–231). Program MOST společenskovědním programem, jehož cílem je propojovat vědu a společnost a dávat podněty pro rozhodovací procesy. Program MOST podporuje komunikaci mezi různými společenskými skupinami a dává podněty k harmonizaci jejich vztahů. Ve střední Evropě koordinátoři programu MOST za jednotlivé státy reagovali také na diskusi týkající se migrace.

Činnost v oblasti informací a komunikace

V agendě **programu UNESCO „Paměť světa“** došlo v roce 2016 také k významnému posunu. Za účasti ministra kultury Daniela Hermana a velvyslance Francouzské republiky v České republice byl Národnímu technickému muzeu předán dekret UNESCO potvrzující zápis originálního nosiče záznamu tzv. Světelné pantomimy E. Reynauda do světového registru Paměť světa. Česká republika během roku vypracovala tři nové nominace pro zápis do registru Paměť světa, které také předložila Sekretariátu UNESCO. Šlo o dvě národní nominace **„Kynžvartské daguerrotypie“** (nejstarší uchované daguerrotypie Národním

technickým muzeem) a „*Archívu Leoše Janáčka*“ (z fondů Moravského zemského muzea), a dále o společnou maltsko-českou nominaci konvolutu „*Camociových map*“ (za českou stranu z fondů Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze). V roce 2016 byly rozpracovány další nominace: Mollova sbírka map a vedut ze sbírek Moravské zemské knihovny a manuskripty Antonína Dvořáka ze sbírek Národního muzea, jejichž předložení se očekává v roce 2017.

Další činnosti

V roce 2016 pokračovala **spolupráce Komise se společností L'Oréal Česká republika v rámci programu L'Oréal – UNESCO „Pro ženy ve vědě“**, který se koná pod záštitou UNESCO a jehož odborným garantem je Akademie věd České republiky. V rámci programu jsou udělována dvě stipendia ve výši 250 000,- Kč dvěma vědeckým pracovnícím na podporu realizace důležitého vědeckého výzkumu v oblasti věd o živé a neživé přírodě. V rámci 10. ročníku tohoto programu byla v roce 2016 udělena stipendia následujícím vědkyním: RNDr. Klára Řeháková, Ph.D., na realizaci projektu „biologické půdní krusty – zdroj nebo úložiště uhlíku“, a RNDr. Martina Johnson Pokorná, Ph.D., na realizaci projektu „sexuální nebo asexuální draci – molekulární pohled na způsob určení pohlaví u varana komodského“.

V roce 2016 si Česká republika připomněla **700. výročí narození českého krále a římského císaře Karla IV.**, jedné z nejvýznamnějších postav národních dějin a mimořádné osobnosti evropského formátu. Rozhodnutím Generální konference UNESCO z roku 2015 bylo toto výročí zařazeno mezi výročí UNESCO. V roce 2015 byla ustavena národní komise k oslavám 700. výročí narození Karla IV, která připravovala projekt národních oslav včetně návrhu rozpočtu. Na základě usnesení vlády č. 41 ze dne 18. ledna 2016 bylo MK pověřeno koordinací při přípravách a realizaci hlavních národních oslav výročí. Pro tento účel bylo ze státního rozpočtu uvolněno 70 milionů Kč. Tato částka byla vyčerpána, přičemž celkové náklady byly hrazeny rovněž z jiných finančních zdrojů (rozpočty obcí a měst, zdroje soukromých subjektů). Národní oslavy byly zahájeny akcemi již v lednu 2016, přičemž vrcholu četnosti akcí bylo dosaženo v dubnu a květnu 2016 (samotné výročí narození Karla IV. připadalo na 14. května 2016). Akce bylo možné rozdělit do pěti skupin: (1) nejvýznamnější akce celostátního a nadnárodního významu zajišťované významnými institucemi, (2) významné akce akademických, vědeckých a kulturních institucí, (3) akce pořádané na regionální a místní úrovni, (4) akce menšího (místního či soukromého) rozsahu, (5) mediální akce. Akce se soustředily jak do velkých kulturních center České republiky, tak do míst s významnou karlovskou tradicí. Projekt byl opatřen logem národních oslav i speciálním logem výročí UNESCO. Agentura CzechTourism rovněž vytvořila specializovaný webový portál www.karel700let.cz. Při příležitosti tohoto výročí vznikl také významný dokument nazvaný „Pražská deklarace rektorů o současné úloze univerzit ve společnosti“.

Komise se i v roce 2016 zapojila do **oslav 70. výročí založení UNESCO**, jež se konaly od listopadu 2015 do listopadu 2016, podporou řady projektů, které se v této souvislosti uskutečnily a které organizovaly různé kulturní organizace, Česká centra a další subjekty. Rada z těchto pořadatelů požádala o možnost používat speciální logo výročí. Dne 9. listopadu 2016 byla k 70. výročí založení UNESCO vydána příležitostná poštovní známka. Autorem výtvarného návrhu byl akademický malíř Otakar Karlas, autorem rytiny Bohumil Šneider. Znamka měla nominální hodnotu 32,- Kč.

Poskytnutí finančních dotací z rozpočtu UNESCO

V rámci tzv. participačního programu UNESCO jsou z jeho rozpočtu poskytovány finanční příspěvky na realizaci projektů zaměřených na prioritní cíle UNESCO.

Česká republika neobdržela v roce 2016 v rámci participačního programu žádný finanční příspěvek².

Záštity České komise pro UNESCO

Další formou podpory zapojení České republiky do plnění programu UNESCO představuje přebírání a udělování morálních záštit Komisí nad neziskovými projekty, jejichž cíle přímo souvisejí s plněním závazků vyplývajících z mezinárodních úmluv UNESCO, programu UNESCO, jakož i doporučení orgánů UNESCO.

V roce 2015 převzala Komise záštitu nad těmito 23 projekty:

- XXI. ročník OTEVŘENO (22. až 24. dubna 2016), předkladatel Evropské centrum pantomimy neslyšících;
- Česká republika a UNESCO – výstavy velkoformátových fotografií (od února do března 2016), předkladatel MCU;
- Věda, umění, vzdělávání – otevřená škola (EDISON, Dějinář) (od února do dubna 2016), předkladatel Gymnázium Třeboň;
- Mezinárodní Mendelův den (8. srpna 2016), předkladatel Moravské zemské muzeum;
- Mezinárodní dětská výtvarná výstava Lidice 2016 (31. května až 31. října 2016), předkladatel Památník Lidice;
- Týden uměleckého vzdělávání a amatérské tvorby (21. až 29. května 2016), předkladatel Národní informační a poradenské středisko pro kulturu;
- Poznej světové dědictví UNESCO (v průběhu roku 2016), předkladatel MEDIA IN;
- Letní slavnosti staré hudby (11. července až 4. srpna 2016), předkladatel Collegium Marianum;
- Oslavy 160. výročí založení SUPŠS v Kamenickém Šenově (březen až září 2016), předkladatel Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Kamenickém Šenově;
- XXVII. festival FORFEST (17. června až 24. září 2016), předkladatel Umělecká iniciativa Kroměříž;
- Mezinárodní festival vzdělávání EDUSPACE Brno 2016 (20. až 22. května 2016), předkladatel EDUNIKA;
- Vzdělávací portál modernidejiny.cz (1. ledna až 31. prosince 2016), předkladatel PANT;
- Památky mé země – Hravý architekt (5. až 9. září 2016), předkladatel Architecture Week;
- Postgraduální kurz polymerní vědy (21. ročník, 2016 a 2017), předkladatel Ústav makromolekulární chemie Akademie věd ČR;
- Cirkus Rwanda (od ledna 2015 do února 2017), předkladatel Xova Film;
- Mezinárodní seminář/konference o zajištění budoucnosti pro naše dědictví: Preparing the Future of our Heritage: Sharing Site Management Tools and Experiences (12. – 14. září 2016), předkladatel Zámek Žďár nad Sázavou;
- 9. ročník Mezinárodní soutěže Zdeňka Fibicha v interpretaci melodramu a 19. ročník Mezinárodního festivalu koncertního melodramu (16. října až 27. listopadu 2016), předkladatel Společnost Zdeňka Fibicha;
- STEM with ART (1. září 2016 až 31. srpna 2018), předkladatel Základní škola Lupáčova, Praha 3;
- European Conference on Information Literacy 2016 (10. až 13. října 2016), předkladatel Asociace knihoven vysokých škol ČR;
- Bienále experimentální architektury (září a říjen 2017), předkladatel Galerie Jaroslava Fragnera;

---

² Dne 30. prosince 2016 oznámil Sekretariát UNESCO, že byl v rámci participačního programu na léta 2016 a 2017 schválen finanční příspěvek ve výši 13 tisíc USD na projekt „Bridging the Digital Divide in Africa – Basic PC and Internet Course 2017“.

- Hydrologie malého povodí 2017 (18. až 20. dubna 2017), předkladatel Ústav pro hydrodynamiku Akademie věd ČR;
- Workshop „Malá povodí jako trvalý zdroj informací – 50 let experimentálního hydrologického výzkumu v rámci ÚH AVČR a 40 let pozorování malého povodí Liz na Šumavě“ (9. až 11. listopadu 2016), předkladatel Ústav pro hydrodynamiku Akademie věd ČR;
- Mezinárodní konference „Muzeum a změna V“, s podtitulem „Vliv demografických změn na společenskou roli muzeí“ (22. až 23. listopadu 2016), předkladatel Asociace muzeí a galerií.

Spolupracující státní a nestátní organizace

Většina členů Komise zastupuje instituci nebo organizaci spojenou s činností v rámci plnění závazků vyplývajících z členství České republiky v UNESCO.

Komise dále trvale spolupracuje se zájmovými sdruženími, kluby UNESCO, nevládními organizacemi, jakož i soukromými subjekty (podniky), které jsou spojeny s působností UNESCO.

IV. Výstupy

V roce 2016 předložila Komise vládě České republiky výroční zprávu za rok 2015.

Sekretariátu UNESCO v Paříži byly i v roce 2016 zasílány pravidelné výstupy Komise: výroční zpráva Komise za rok 2015, stanoviska ke strategickým a normotvorným dokumentům, nominace na ceny a stipendia UNESCO nebo nominace do různých seznamů UNESCO.

Komise sama nedisponuje prostředky pro vlastní publikační činnost, její prezentace na internetu je součástí webových stránek MZV³. Kromě toho má Česká síť přidružených škol UNESCO samostatné webové stránky⁴. Od roku 2015 je funkční facebookový profil Komise⁵. Sekretariát Komise vydává měsíčně informační magazín.

V. Rozdělení dotací

Komise se na rozdělování dotací ze státního rozpočtu nepodílí.

VI. Zahraníčí

Generální konference UNESCO

V roce 2016 se zasedání Generální konference UNESCO nekonalo.

Výkonná rada UNESCO

Ve dnech 4. až 15. dubna 2016 se uskutečnilo 199. zasedání Výkonné rady UNESCO. Během plenárního zasedání vystoupila generální ředitelka UNESCO Irina Boková s úvodním projevem o stavu implementace programu organizace a dále zástupci členských států se svými národními projevy (pozn. společný projev za členské státy EU přednesla tradičně Delegation EU v roli pozorovatele). Projednáván byl stav plnění programu a rozpočtu

³ http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/multilateralni_spoluprace/unesco/index.html

⁴ <http://www.skoly-unesco.cz/>

⁵ https://www.facebook.com/CeskakomiseproUNESCO/?ref=aymt_homepage_panel

UNESCO, byly zahájeny práce na tzv. strukturovaném finančním dialogu směřujícím k vytváření nového rozpočtového rámce integrujícího řádné a mimorozpočtové finanční prostředky a projednávalo se také několik politických témat (palestinská rozhodnutí, rozhodnutí k situaci na Krymském poloostrovu v oblastech kompetence UNESCO, kritický stav kulturních památek a vzdělávacích institucí v Sýrii a Iráku). Na programu byla dále tato témata: etické principy vztahující se ke klimatické změně, aktivity UNESCO při ochraně kulturního dědictví v době ozbrojeného konfliktu, strategie pro technické a odborné vzdělávání a přípravu, strategie rozvoje programu MOST či návrhy týkající se řízení programu Paměť světa.

Ve dnech 4. až 18. října 2016 se konalo 200. zasedání Výkonné rady UNESCO. Na programu byl první návrh Programu a rozpočtu UNESCO na léta 2018 až 2019, problematika ochrany kultury za ozbrojeného konfliktu, situace na Krymu, palestinská rozhodnutí, implementace programů UNESCO v Iráku, implementace strategického rozvojového cíle č. 4 – vzdělávání Agendy OSN 2030, vzdělávání jako prevence proti násilnému extremismu, vzdělávání pro uprchlíky, implementace Strategie pro technické vzdělávání a odborné vzdělávání a přípravu nebo implementace Strategie programu Člověk a biosféra.

Zasedání evropských národních komisí pro UNESCO

Ve dnech 24. až 26. února 2016 se v Krakově uskutečnilo druhé zasedání evropských národních komisí pro UNESCO, kterého se zúčastnili zástupci 30 evropských států včetně České republiky, která byla zastoupena vedoucím tajemníkem a tajemnicí České komise pro UNESCO. Zasedání se věnovalo aktuálním tématům UNESCO, jako jsou nové příležitosti a výzvy pro vzdělávání v Evropě v kontextu Agendy OSN pro udržitelný rozvoj, ochrana kulturního dědictví, zejména v kontextu současných konfliktů, nástroje a akce na podporu kulturní rozmanitosti a mezikulturního dialogu. Na programu byla rovněž problematika migrace.

VII. Výdaje v Kč za sledovaný rok

Výdaje spojené s činností Sekretariátu České komise pro UNESCO jsou součástí rozpočtu MZV.

Členství v Komisi je čestné. Její členové nejsou za svou činnost odměňováni, ani jim nejsou propláceny cestovní náhrady. Jejich případná účast na akcích UNESCO, jež se konají v zahraničí, je hrazena z prostředků věcně příslušných ministerstev nebo institucí a organizací, které je na akce vysílají. Komise je jen koordinátorem a zprostředkovatelem při výběru účastníků, na financování se však nepodílí.

Komise v roce 2016 nezadávala žádné externí zakázky, ani nedisponuje samostatnými prostředky pro pohoštění. Telekomunikační náklady jsou součástí výdajů MZV. Žádné účelové prostředky nebyly Komisi v roce 2016 přiděleny.

Počet zaměstnanců podle platových tříd k 31. 12. 2016		Z toho na částečný úvazek
Celkem	3	-
9	1	-
12	1	-
14	1	-

VIII. Plán činnosti a rozpočet

Komise nedisponuje vlastním rozpočtem.

Spolupráce České republiky s UNESCO je v programových oblastech UNESCO (vzdělávání, přírodní vědy, společenské vědy, kultura, informace a komunikace) dána zejména mezinárodně právními závazky, které pro Českou republiku vyplývají z mnohostranných mezinárodních smluv sjednaných UNESCO (úmluvy UNESCO), a řádným a schváleným programem UNESCO na období 2014 až 2017. Tato spolupráce je prováděna a financována věcně příslušnými ministerstvy v souladu se zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, v platném znění.

Výdaje na chod Sekretariátu Komise jsou součástí rozpočtu MZV.

UNESCO využívá příspěvkovou stupnici danou OSN a procentuální výše příspěvku České republiky do UNESCO je tak stejná jako do řádného rozpočtu OSN, tj. 0,349 % z celkového rozpočtu organizace. Česká republika platí každoročně z rozpočtové kapitoly MZV celkový mandatorní finanční příspěvek do UNESCO, který v roce 2016 činil 552.604 USD (13.610 mil. Kč) a 458.732 EUR (12.460 mil. Kč), příspěvek do Fondu světového dědictví ve výši 11.232 USD (279 tis. Kč) z titulu Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a příspěvek do Fondu nehmotného kulturního dědictví ve výši 11.232 USD (279 tis. Kč) z titulu Úmluvy o ochraně nehmotného kulturního dědictví.

V roce 2016 přispěla Česká republika prostřednictvím MK dobrovolným příspěvkem ve výši 3.680 EUR do Fondu pro podporu kulturní rozmanitosti UNESCO, který je určen na pomoc konkrétním projektům ze zemí s méně rozvinutou kulturní infrastrukturou, a dobrovolným příspěvkem ve výši 200.000,- Kč do Fondu na ochranu kulturních statků v případě ozbrojeného konfliktu.

***